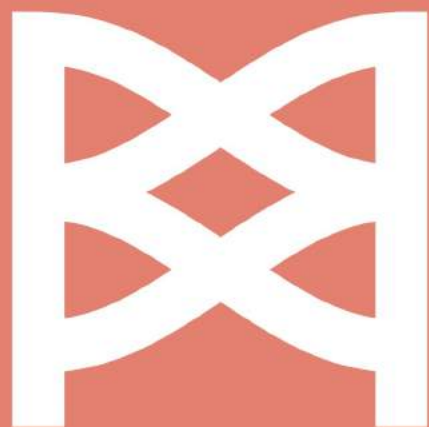

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

A close-up photograph of several pink flowers with bright yellow centers, likely from a flowering shrub. The flowers are in sharp focus against a blurred background of green leaves and other flowers.

Maasheggen, oudste cultuurlandschap van Nederland

Presentatie RLLK – 16 mei 2023

PROGRAMMA

Excursie RLLK

Programma:

- Toelichting op
 - Wat is Maasheggen?
 - Wat betekent UNESCO-status voor ons en wat doen we allemaal?
 - Hoe betrekken we de omgeving?
- Met Marius Grutters 'het veld in'

Heeft u vragen, stel ze gerust!

Maasheggen

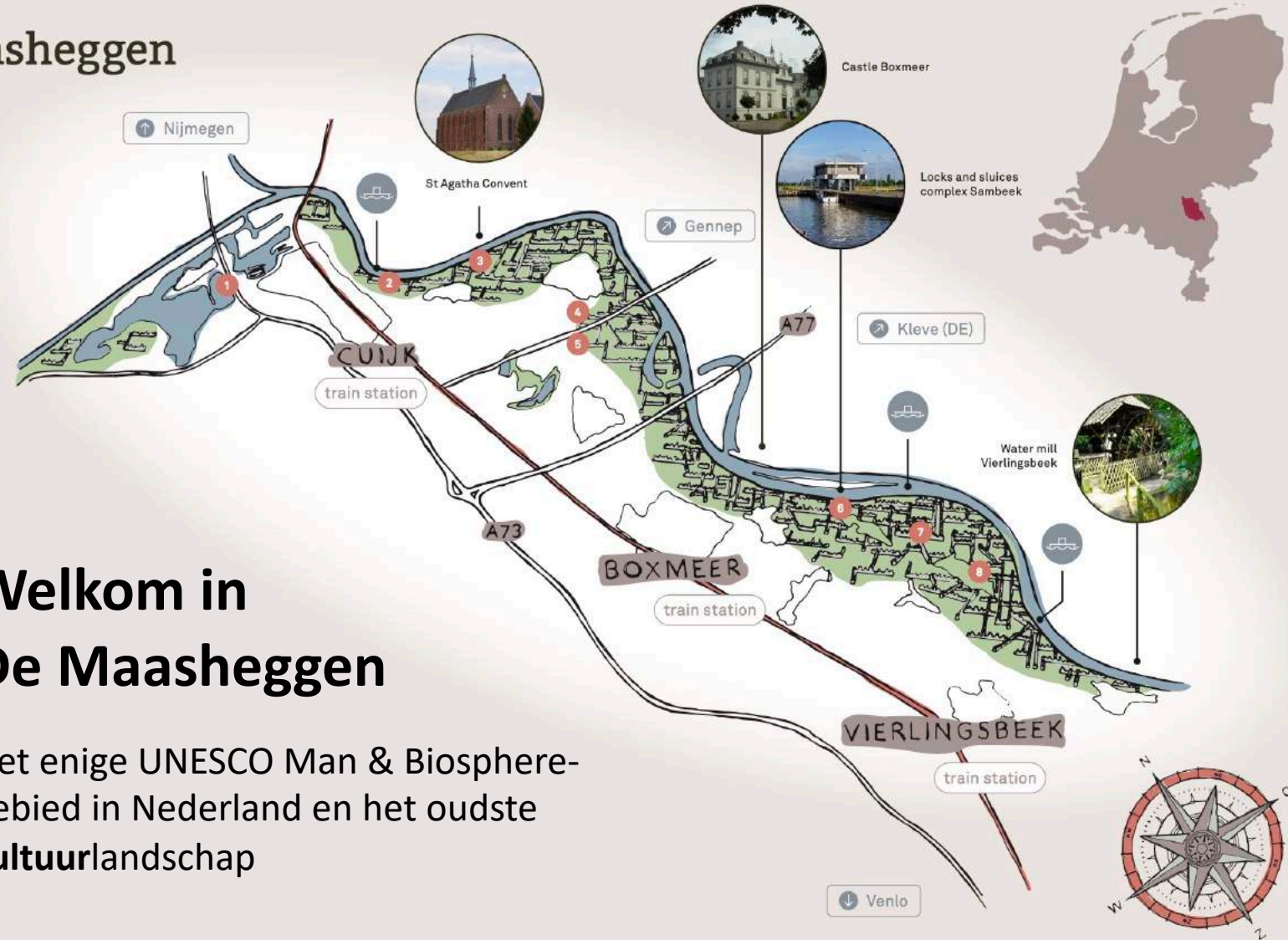
Unique man-made landscape
in the Netherlands

INTRODUCTIE

Maasheggen

Welkom in De Maasheggen

Het enige UNESCO Man & Biosphere-
gebied in Nederland en het oudste
cultuurlandschap

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

INTRODUCTIE

Maasheggen UNESCO: feiten en cijfers

- Het Maasheggengebied ligt aan de Maas, in de gemeente Land van Cuijk;
 - 6700 hectare groot en bijna 300 kilometer aan heggen;
 - In het Maasheggengebied liggen, als een parelsnoer, 11 dorpen met in totaal zo'n 60.000 inwoners;
 - De Maasheggen is het grootste aaneengesloten heggenlandschap van Nederland;
 - Het is het oudste cultuurlandschap van Nederland;
 - In de Maasheggen komen 52 stuks van circa 100 inheemse bomen en struiken in Nederland voor (*bron: B. Maes*);
- De zaden zijn opgeslagen in de internationale zadenbank gelegen op Spitsbergen.

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Maasheggen op weg naar UNESCO-status

- oktober 2004: Belvédèreproject met visie: 'Ruimte voor herinneringen in de noordelijke Maasvallei';
- 31 oktober 2005: ondertekening manifest;
- 2010-2014: IGP Maasheggen 2010-2014;
- 2018: status UNESCO Man & Biosphere;
- De Maasheggen is het enige UNESCO MAB gebied in Nederland;
- De Maasheggen is onderdeel van netwerk van 700 andere MAB-gebieden in 124 landen en daarmee vergelijkbaar met bijvoorbeeld Mont Ventoux, Zwarte Woud, Dordogne, Everglades, Komodo, Amazone, enzovoorts.

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

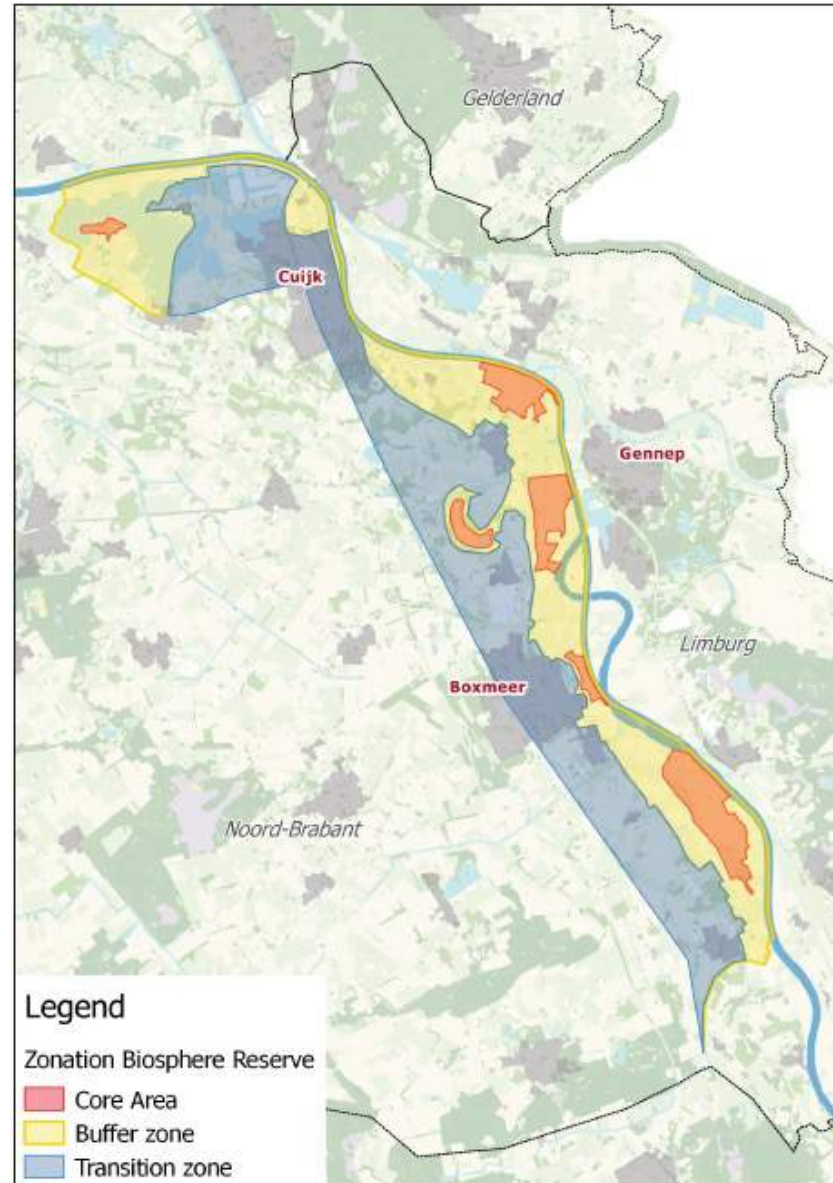

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

UNESCO-gebied

In Man & Biosphere-gebieden staat de relatie tussen mens en leefomgeving centraal.

Het UNESCO-gebied De Maasheggen heeft drie zones

1. Core Area

= vooral natuur

2. Buffer Zone

= combinatie van natuur en landbouw

3. Transition zone

= overige activiteiten (dorpen, industrie, etc)

UNESCO
Man &
Biosphere

DE MAASHEGGEN NU

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Wat leeft er zoal in Maasheggen?

Das

Meidoorn

Kamsalamander

Sleedoornpage

Bever

Koperwiek

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

UNESCO
Man &
Biosphere

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Geen prikkeldraad,
maar heggen.
Daar staat De Maasheggen
bekend om.

UNESCO
Man &
Biosphere

Ervaar De Maasheggen

Fietsen, wandelen, paardrijden, zeilen en hardlopen

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

ORGANISATIE

Onze huidige organisatie

- **stuurgroep**
 - Bestuurlijke vertegenwoordigers van
 - gemeente Land van Cuijk, Brabants Landschap, waterschap Aa & Maas, Staatsbosbeheer, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en ZLTO (boeren);
 - Onafhankelijk voorzitter;
 - Provincie en Rijkswaterstaat als agendalid;
- **kernteam**
 - Ambtelijke vertegenwoordigers van
 - gemeente Land van Cuijk, Brabants Landschap, waterschap Aa & Maas, Staatsbosbeheer en Vereniging Nederlands Cultuurlandschap;
- **programmeerteam**
 - 4, deels ingehuurde, leden, met beperkt aantal uren.

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

ORGANISATIE

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

KERNOPGAVEN

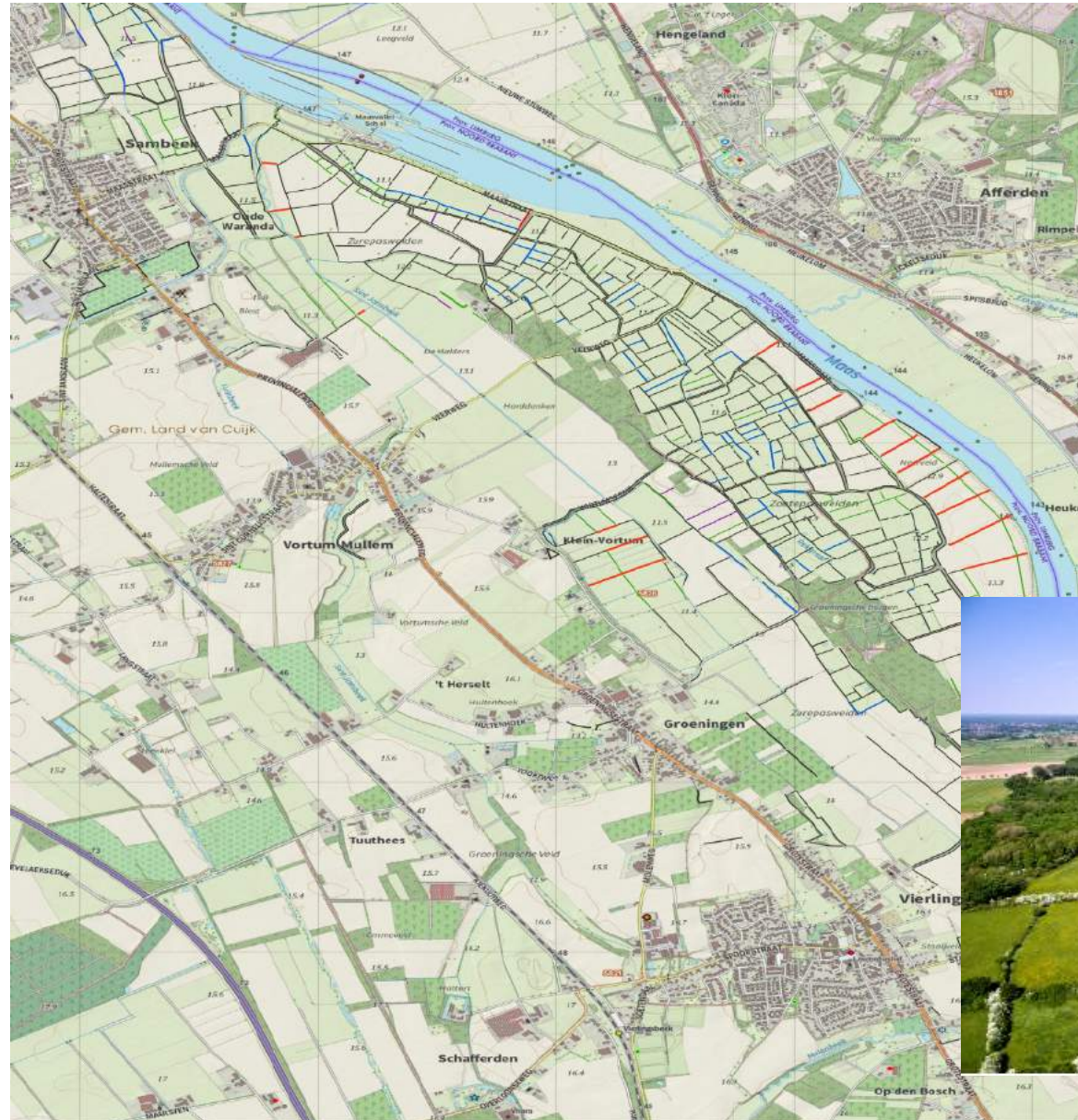
DE MAASHEGGEN IN HET NOORDEN (omgeving Oeffelt en Beugen)

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

DE MAASHEGGEN IN HET ZUIDEN (omgeving Sambeek - Vierlingsbeek)

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

AMBITIEKAART

natuurgebieden

verbinding tussen natuurgebieden, met
combinaties van natuur en landbouw

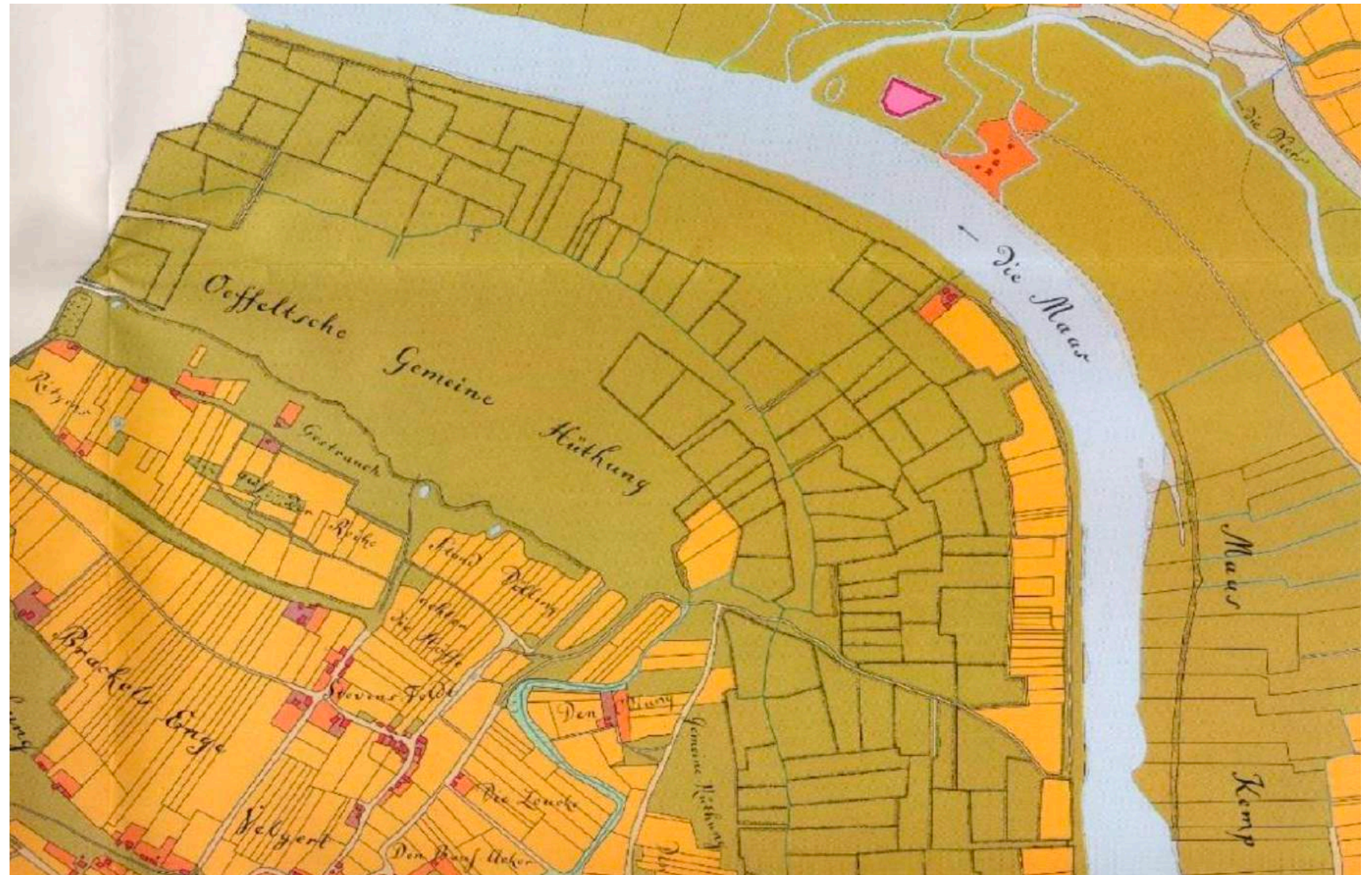

dooradering Maasheggen, met ruimte voor
landbouw

beken

DE MAASHEGGEN IN 1731

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Landschapsontwikkeling en beheer Maasheggen

- Kavelruil;
- Realisatie Natuurnetwerk;
- Aanleg en herstel van Maasheggen;
- Aandacht voor oude vlechtrelicten;
- Aanleg en herstel van poelen;
- Realisatie van vogelakkers;
- Kruidenrijk grasland ipv maïsakkers;
- Samenwerking in beheer;
- Beekherstel Campagnebeek / St Jansbeek;
- Natuurvriendelijke oevers;
- Monitoringsproject;
- Kansen voor sleedoornpage en kamsalamander;
- Rivierverruiming van de Maas

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

**Boeren hebben het
landschap gemaakt én
onderhouden het.
Natuurinclusieve landbouw wint terrein**

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Ontwikkeling van toerisme en recreatie

UNESCO-biosfeerstatus biedt kansen om meer bezoekers te trekken naar Maasheggen:

- Recreatieve toegangspoorten;
- Ambassadeursprogramma;
- Verbeteren bewegwijzering en fysieke markering;
- Verbetering wandel- en fietsnetwerk;
- Aanleg ruiternetwerk;
- Promotie Maasheggen ism ondernemers;
- NK Maasheggenvlechten;
- Smaak van de Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

STREEKPRODUCTEN

Smaak van de Maasheggen

Producten met ingrediënten uit
Maasheggen én
hier geproduceerd:

- gin,
- bier,
- siroop,
- honing,
- brood,
- fruitsap,
- thee,
- stroop,
- (binnenkort) worst

UNESCO
Man &
Biosphere

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Elke 2e zondag in maart
**Nederlands kampioenschap
Maasheggenvlechten**

HEGGENVLECHTEN

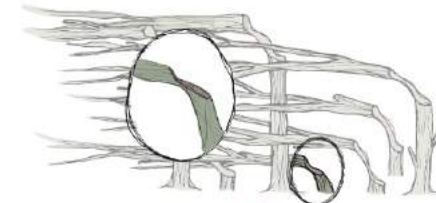
Heggenvlechten: techniek van duizenden jaren oud

De boeren vlechten de heggen volgens een speciale techniek. De heggen houden het vee in de wei, maar beschermen ook tegen roofdieren. Ze zijn zo sterk dat ze bij hoogwater blijven staan en de vruchtbare rivierklei vasthouden. De heggen bieden ook beschutting tegen regen, wind en zon, waardoor het gras harder kan groeien en het vee een maand langer buiten kan blijven.

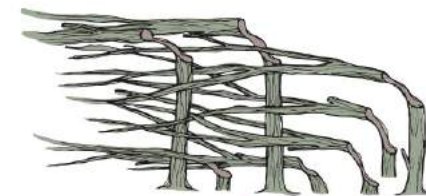
Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

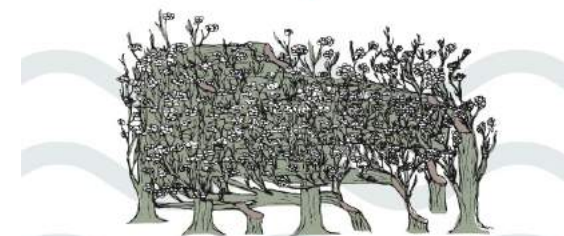
1

In early spring, the bare wood of the hedges is manually sawn and bent using an ancient technique

2

The sawn trunks and branches are then woven together

3

This weaving technique results in an impenetrable, growing and flourishing natural fence

Betrekken van inwoners e.a. (1)

- **Projectgroepen**
 - Overheden, particulieren, terreinbeheerders, ondernemers,...
- **Samen met grondeigenaren**
 - Vrijwillige kavelruil;
 - Overleg over realisatie Natuurnetwerk Brabant;
 - Overleg over het beheer en onderhoud van Maasheggen;
 - Overleg over veldhekken, inritten en doorgangen;
- **Vrienden van de Maasheggen**
 - nu 225 Vrienden;
 - gratis lidmaatschap;
 - 1 x per maand nieuwsbrief;
 - 2x per jaar activiteit (excursie, concert, Biodiversiteitsdag, kortingsbon Maasheggenondernemers, etc).

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Betrekken van inwoners e.a. (2)

- **Ambassadeurs van De Maasheggen**
 - nu 8 ambassadeurs;
 - ondernemers in Maasheggengebied;
 - training (gastvrijheid, kennis van gebied, etc);
- **Stakeholderbijeenkomsten**
 - met onder meer dorpsraden en andere organisaties met belangen in en rond De Maasheggen (natuurorganisaties, landbouw, industrie, gezondheidszorg, toeristische organisaties);
- **Monitoring in de Maasheggen**
 - 5 soortenorganisaties;
 - Samenwerking IVN, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap;
 - 80 vrijwilligers.

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Betrekken van inwoners e.a. (3)

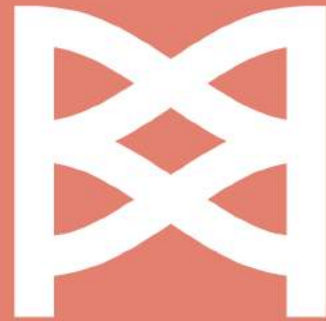
- **Informereren**
 - Maandelijkse (digitale) nieuwsbrief
 - Website (bezoekt door 15.000 unieke bezoekers)
 - Projectbijeenkomsten
- **Proud to share**
 - filmpje voor UNESCO gemaakt

<https://vimeo.com/432055701>

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

Maasheggen

Unique man-made landscape
in the Netherlands

maasheggenunesco.com

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Maasheggen
• Biosphere Reserve since 2018
• Man and the Biosphere Programme